RÉSIDENCE SUPÉRIEURE DU TONKIN
BIBLIOTHÈQUE
NAM THỨ MƯỜI BAI — SỐ 2148 — MỖI SỐ 0$03 — NGÀY THỨ NĂM 15 MAI 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

N°2348

	HANOI						
Một năm	6$ 00	6$ 90	6$ 80	6$ 30	6$ 60	6$ 60	12$ 00
Các tăng và các công-sở	»	8. 00	8. 00	8. 00	8. 00	8. 00	»
Sáu tháng	3. 00	3. 50	3. 20	3. 20	3. 30	3. 30	6. 00
Ba tháng	1. 50	1. 75	1. 60	1. 60	1. 65	1. 65	3. 00
Một tháng	0. 50	0. 60	0. 55	0. 55	0. 60	0. 60	1. 00

* Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. B. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHAN-KẾT-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LOÀN

Adresse télégraphique
TRUNGBACTANVAN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES
Décomptées à raison de 0 fr. 5 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m. 065 de large
Une seule insertion . . . . 0 fr. 30 la ligne
Par mois et suivant
Par contrats et prix
Réclames avant la 1re page . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales . . 1 $ 50 la ligne
On traite à forfait pour les annonces importantes.

NGÀY 15 MAI

Thắng lại ngày qua, thoi đưa thấm-thoát ; cầm cây bút ghi ngày trên đầu tờ báo, ngừng lên trông quyển lịch thì ra số báo hôm nay đã nhằm vào số báo ngày 15 Mai. Ôi ! nói đến cái ngày 15 Mai mà như có một cái gì thiêng-liêng làm-bảo kẻ cầm bút đương viết tờ báo đây nói từng lớp sóng xuống xuống lên lên, không biết bao-nhiêu là lớp vui, lớp buồn, lớp thẹn, lớp tủi, lớp bỡn-chỡn, lớp mải-miết, lớp hăng-hái, lớp bùi-ngùi, như khởi phục lại cái vong-bỗn phảng-phất của hàng bao nhiêu kẻ hoặc bạn với báo, hoặc thù với báo, hoặc tin-thành với báo, hoặc phản-đối với báo trong mười mấy năm trời nay, lại như ứng-tiếp với mắt nhìn tay chỉ của hàng mấy trăm vạn quốc dân hoặc khen báo, hoặc chê báo, hoặc họa theo cái chủ-nghĩa dễ-xướng trong báo, hoặc ngăn-trở cái công-cuộc phát khởi trong báo tự lúc xứ ta có báo đến giờ. Cái ngày 15 Mai ấy là ngày gì ? Cũng ngày trời trong tháng bụt, cũng là một ngày trong ba trăm sáu mươi ngày của một năm, một ngày trong ba vạn sáu ngàn ngày của một thế-kỷ mà đối với tờ báo này sao lại có cái mối liên-can mật-thiết đến như thế, đối với người viết báo sao lại có cái động-lực khêu gợi cảm-tình mạnh đến như thế ? Mà không những là người viết báo, lật đến đồng thư-kiện của các nhà đọc báo gửi lại, cũng thấy nhắc-nhở bàn luận tới cái ngày 15 Mai là ngày hôm nay ; ông thì nói ngày ấy là ngày kỷ niệm chung của báo-giới mà đến cả văn-học-giới nữa của quốc-dân ta ; ông thì nói ngày ấy sẽ là ngày khai mạc thứ nhất trong cái lịch-sử tiến-hóa xứ ta về thời đại giao-thông ; có ông lại chịu khó tò mò, đem so sánh các việc từng trải trong xứ ta từ một năm trước ngày 15 Mai này với từ hai năm, từ ba năm, từ bốn năm, cho mãi đến từ mười năm trước ngày 15 Mai này mà suy-xét cái vận-mệnh quốc-gia mình thịnh hay là suy, cái trình-độ dân-tộc mình tiến hay là thoái ; có ông quá yêu bản-báo nói trong cả một cái thời-kỳ ngắn-ngủi mới qua mười một lần 15 Mai mà đã làm nên được nhiều công-nghiệp khá đến, có ông trách thiện bản-báo nói đến ngày 15 Mai năm nay nữa là qua mười một lần 15 Mai rồi mà nước mình cũng chưa thấy cường thịnh, dân mình cũng chưa thấy khôn mạnh hơn trước được bao nhiêu, ngày nào cũng gào khai trí mà dân-trí vẫn mờ đen, ngày nào cũng réo trị sinh mà dân-sinh vẫn tiều-tụy, đạo-đức luân-lý không ngày nào không hô-hào bổ-cứu mà đã thấy hồ-cứu được chút nào chưa, kỹ-nghệ thương-mại không ngày nào không cổ-vũ chấn-hưng mà đã thấy chấn-hưng được tỷ gì chưa, không khéo lại tháng đoạn năm cùng, không một việc gì nên, không mãi trong dám mực đen, trên tờ giấy trắng, sống lâu được mấy đợi ngày sòng trong ! Ấy cái cảm tình của các nhà đọc báo là đồng-bào quốc-dân ta cũng lại-láng băn-khoăn với cái ngày 15 Mai này như thế.

Cái ngày ấy là ngày gì ? tưởng ai cũng đã biết và đã nhớ cái ngày 15 Mai ấy là sinh-nhật của bản-báo rồi. Ấy từ cái ngày ấy mà trong chốn cố-đô văn-vật nước Việt-Nam ta vừa là thủ-phủ toàn hạt Đông pháp bây giờ là đất Hà-nội ta đây mới có tờ báo toàn quốc-văn xuất hiện ; cũng từ cái ngày ấy mà cái phong trào cổ-xúy quốc-văn mới một ngày một thêm bành-trướng, quốc-dân ta mới không chịu chôn sống ở trong cái hang mê học nhờ viết mượn mà đã biết đem cái tinh-thần, cái tư-tưởng, cái sở-trí sở-năng đặc-biệt của một dân-tộc khuôn vào cái tiếng « mẹ đẻ » là cái âm-hưởng đặc-biệt của mình, lại biết bảo nhau thâu nhặt cái tinh-hoa của văn-chương các nước để kỳ-cọp làm giàu thêm cho cái tinh thần, cái tư-tưởng, cái sở-trí sở-năng đặc biệt trong cái âm-hưởng đặc-biệt của dân-tộc mình, mà gần đây văn-chương truyện Kiều là cái văn-học chân-chủng của người Việt-Nam ta đã thành được một quyển sách về văn-học có giá-trị trong thế-giới, cái bổn ngôn-ngữ văn-tự của mình không bao giờ có thể tiêu-duyệt được nữa, chẳng là cái ngày ấy đã cắm một cây mốc thứ nhất trên con đường quốc-học nước nhà ta dư ? Lại cũng từ cái ngày ấy mà cái nghề làm báo là cái lợi-khí truyền bá văn-minh rất mạnh của thế-giới mới thật khai-trương được vững-vàng chắc-chắn ở cái đất giáo-dục chưa phổ cập, trí-thức chưa khai thông, cách cái văn-minh Âu Mỹ còn xa tới mấy mươi lớp sương mù là cái đất cỗ Việt-Nam này, mà rồi cứ mỗi ngày mỗi thêm đăng-đạt, nay một tờ báo mới thêm, mai một tập tạp-chí ra thêm, cho đến ngày nay một cái thành phố Hà-nội mà đã có tới ba cái báo bằng ngày, hai lập kỳ-yếu, ba tập tạp-chí, cứ trông quốc-văn ta thật đã vui vẻ rộn rực, trông chỗi mắt mà nghe đỉnh tai, chẳng là cái ngày ấy đã nảy ra có một tên tiều-tiết tiên-phong dọn sỏi giẫm sành mà dẫn bước vào trong trường ngôn-luận trước ư ? Lại cũng từ cái ngày ấy mà trên chính-phủ Bảo-hộ mới càng gia-công cổ sức về mọi việc kiến-thiết trong xứ ta, nào lập nghị-viện, nào mở đại-học, nào đổi luật lệ, nào biên thẩm nhân dinh, nào họa đạc điền thổ, nào kinh-doanh thủy-lợi, nào đặt thêm đường sắt, nào sửa ngạch quan chức, nào mở thêm nhà trường, cũng từ cái ngày ấy mà chính-giới cải-lương thêm lắm công nhiều việc ; dưới quốc-dân những tiếng : ái-quốc, nội chủng, công-ích, hợp-quần, mới thấy nô-nức về công thương, ý-báo về bội-xã, nào bảo-trợ, nào tương-tế, nào đồng-ích, nào quảng-thiện, nào nghĩa-quyền, nào ái-hữu, cũng từ cái ngày ấy mà sự-nghiệp công-cộng có kẻ nói người bàn.

Cái ngày ấy không hẳn có được như lời dư-luận phê bình, hẳn sẽ là ngày khai-mạc trong cái lịch-sử tiến hóa của nước ta về thời-đại giao-thông chăng ? Hẳn xứng-đáng là ngày kỷ-niệm chung của văn học giới nước nhà chăng ? trong mười một lần 15 Mai đã qua đó, bản-báo có hẳn làm nên được mấy may công-nghiệp, báo-hiệu cho quốc-dân được phần nào chăng ? Hay lại như lời các bạn ta trách-thiện, kết cục cũng ngày qua tháng lụn, chỉ nghiệp không thành được một tí gì cả mà hư độ cái thì giờ qui báu, hết 15 Mai này lại 15 Mai khác cho tới trăm lần, ngàn lần 15 Mai nữa cũng là chuyện giã-tràng xe cát cả mà thôi chăng ? Dù thế nào mặc lòng, bản-báo đồng nhân cũng chỉ biết một niềm gắng-gỏi dinh-ninh ghi tạc lấy cái ngày 15 Mai ấy, từng tự hỏi mà tự miễn rằng : cái ngày ấy một thì là cái ngày ghi công cho cái ngòi bút của ta đối với tổ-quốc, đối với đồng-bào, hai thì là cái ngày lục tội ta đấy. Ta đáng công hay là ta đáng tội ? Có công thì ta càng nên gắng tới, có tội thì ta cũng phải gắng chừa ; ấy là cái quan-niệm tối thiết của ta mà lúc là cái lời chúc thọ của ta về cái ngày sinh-nhật bản-báo là ngày 15 Mai này vậy.

T. B.

MỘT VIỆC THÍ-NGHIỆM VỀ THANH-HỌC

Trong tháng Mai này M. Bigourdan là một nhà thiên-văn trứ-danh cùng mấy nhà bác-sĩ sẽ dùng quả đạn để thí-nghiệm một việc lạ về thanh-học ở trại binh Courtine, về miền Clermond Ferrand. Trong ba ngày 15, 23 và 25 Mai, ông sẽ làm cho mấy quả đạn nặng 10 tấn nổ, để xem tiếng nổ chỗ nào nghe được và chỗ nào không nghe được.

Nguyên trong những khi bắn súng đại-bác, hoặc đạn tự nhiên nổ, người ta nghiệm ra rằng cách chỗ nổ hàng trăm kilomètres nghe thấy tiếng mà không nghe thấy gì. Khi núi lửa Nhật-bản phụt lửa trong năm 1908, khi 25 tấn cốt-min nổ ở đường hỏa-xa Jungfran và khi đ n ở Wiener-Neustadt trong năm 1912, người ta đã nghiệm thấy việc ấy. Đến buổi chiến tranh mới rồi, người ta lại nghiệm thấy nhiều lần nữa, các khi bắn đại-bác chỗ rất xa nghe thấy, mà ở gần đó, khoảng giữa lại chẳng nghe thấy gì. Bác-sĩ Everdingen ở Utrecht đã nghiệm ra rằng súng đại-bác bắn ở Anvers, tiếng nghe dậy tới 100 kilomètres, rồi ở quãng tự 100 đến 150 kilomètres ấy người ta lại nghe tiếng. Người ta kể chuyện lại rằng trong trận Pháp-Đức về năm 1870, đạo quân Castagny ở Fontainebleau nghe thấy tiếng đại-bác bên tiến lên, nhưng đi được một thôi đường không nghe thấy tiếng nữa, tưởng đánh nhau đã xong bên quay trở lại, về đến chỗ cũ lại nghe thấy tiếng đại-bác, hay là tiếng quả đạn rơi rồi.

Cái duyên cớ ấy bởi đâu ? Có lẽ là bởi cái thanh-lãng đi vòng lên trên không, rồi sau lại quay xuống mặt đất, nên người ở đoạn đường giữa chừng không nghe thấy gì, cũng như nước vỡ rồng phun ngược lên, người đứng ở quãng giữa lưng chừng thì nước đi trên đầu, không bị rơi chút nào. Thanh-lãng gặp gỡ đi vòng lên như thế, là bởi cái luồng ở trên đi nhanh hơn cái luồng ở dưới, như thể hai con ngựa đông vào một cỗ xe, mà con bên tả thì đi nhanh hơn con bên tay phải, tất là xe quay về đường tay trái ngay.

Vả người ta lại biết rằng gió ở lớp trên không-khí thường đi nhanh hơn gió ở lớp dưới. Trong những khi gió ngược lại, thì thanh-lãng phải bốc lên trên, rồi lên đến lớp trên mà lại gặp luồng gió cũng chạy một đường, mà gió thường đi nhanh hơn thanh-lãng, nên thanh-lãng lại phải quay xuống mặt đất.

Người ta lại nghiệm ra rằng chỗ khí giới mát thanh-lãng không chạy nhanh bằng chỗ khí giới nóng. Mà ở các lớp khí giới ở trên, thường mát hơn khí giới ở dưới. Đó cũng là một cớ làm cho thanh-lãng đi vòng lên trên vậy. Nhưng thanh-lãng đi lên trên, đến khi gặp một lớp không khí ấm hơn lớp thứ nhất, thì lại phải quay đầu xuống mặt đất, vì các nhà thiên-văn có nghiệm ra rằng, từ mặt đất trở lên 10 kilomètres có một lớp không-khí có tính chất riêng, kể từ lớp ấy trở lên trên, không khí lại ấm hơn lớp không-khí ở dưới.

Đó là lời thuật qua mấy điều sở kiến của ký-giả, nay mai các nhà bác học thí nghiệm xong, chắc là ta sẽ được biết lắm điều hay về thanh-học vậy.

X

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 12 Mai 1924

Cuộc bầu cử thứ-dân nghị-viện

M. Diagne được tái cử nghị-viện ở Sénégal.

Một cuộc bay vòng thế-giới

Tin Bombay. — Phi-hành gia nước Anh tên là Mac Laren bay vòng thế-giới đã tới N-zirabad.

Tôn-dật-Tiên

Tin Hongkong. — Nghe đâu Tôn-dật-Tiên chết về bệnh đau ốc.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 14 và 15 Mai 1924

Nước Anh với nước Pháp

Cuộc hội-nghị của quan Macdonald và quan Poincaré lại bãi.

Dư-luận nước Anh đối với cuộc bảo-cử nước Pháp

Báo *Morning Post* bình-phẩm về cuộc bảo cử và vấn-đề hạt sông Rhur có nói : Các nhà dư-luận Pháp không có phản-đối cái chính-sách của quan Poincaré. Ông Herriot và ông Briand đã biểu đồng-tình về các điều đại-cương trong chính-sách ấy. Việc trù-bính là một việc của toàn quốc nước Pháp quyết nghị, chứ không phải là một việc riêng của quan Poincaré. Quốc-dân nước Pháp quyết chí làm sao các chỗ bị tàn phá được bồi-thường và bỏ cối nước Pháp được bảo-chứng cho khỏi bị nạn chiến-tranh lần nữa.

Báo *Times* có nói : cái kết quả của cuộc bảo cử ở nước Pháp cũng bất kỳ như ở nước Anh. Các nhà phản-đối quan Poincaré không hề phản-đối cái chính-sách của quan Poincaré, dù trước cuộc bảo-cử hay sau cuộc bảo-cử cũng vậy. Dù nước Pháp có một tòa nội-các nào khác, nước Anh tính mọi việc cho cuộc hòa-bình được chắc chắn.

Dư-luận nước Đức đối với cuộc bảo-cử ở Pháp

Các báo nước Đức nói người Đức chớ nên mong hão. Cái chính-sách ngoại-giao của người Pháp không thay đổi bản đâu.

Báo *Gazette de Voss* nói : Nghị-viện mới của Pháp sẽ theo cái chính-sách của nghị-viện cũ vì tòa nội-các nào cũng phải theo cái dư-luận của quốc-dân.

Dư-luận Hoa-kỳ đối với cuộc bảo cử ở nước Pháp

Báo *New York Times* bình phẩm cuộc bảo-cử ở nước Pháp có nói : Nếu người Đức thấy cái kết quả cuộc bảo-cử mới rồi, mà nghĩ rằng quốc dân phản-đối cái chính-sách ngoại-giao của quan Poincaré, thì thực là ngu-xuẩn lắm. Quan Macdonald phải hết sức tán-trợ cho tòa nội-các mới của nước Pháp mới được.

Báo *Moring World* có nói : Hai nước Pháp Anh có đồng tâm hiệp lực với nhau thì cái chương trình của các nhà giám-định mới có cơ thi-hành được.

Tòa nội-các nay mai

Có lẽ ông Briand và ông Herriot sẽ lập tòa nội-các mới.

Cuộc bảo cử nghị-viên ở Nhật

Các báo có nói trong cuộc bảo-cử mới rồi, các đảng phản đối tòa nội-các đắc thắng. Đảng của tòa nội-các chỉ được một phần chia ba trong nghị-viện. Có lẽ tử-tước Kato sẽ lập tòa nội-các mới, và tử-tước phải điều-đình với mấy đảng phản-đối.

Cavite, ngày 12 và 13 Mai 1924

Nga với Lỗ

Tin Rome. — Cứ như tin ở nước Ý tiếp được thì cái tình trạng ở đường cương-giới Nga Lỗ rất là nguy ngập. Nước Nga và nước Lỗ đều đem quân đến đường cương-giới rất nhiều.

Việc cấm rượu ở Hoa-kỳ

Tin Washington. — Một phái-bộ do Wayne Wheeler chủ trương phản đối việc hoãn cái bản luật cấm rượu. M. Wheeler có lấy các biểu thống kê mà chứng minh rằng từ ngày cấm rượu đến giờ, số người vì nghiện đói hoặc vì rượu mà chết giảm đi nhiều lắm.

Cuộc bay từ Lisbonne đến Macao

Tin Lisbonne. — Đã gửi cho phi-hành gia Paos Boiros ở Ấn-độ một cái máy bay chế kiểu riêng cho các xứ nóng, để cho phi-hành-gia bay nốt cuộc từ Lisbonne đến Macao.

Tin tức về thiếu-tá Martin

Tin Cordova. — Hồi 10 giờ 15 có tiếp được bức vô-tuyến sau này ở Port Moller gửi đến : « Máy bay lạc vào đám sương mù, đến buổi trưa ngày 30 thì đâm phải núi mà vỡ. Chúng tôi không bị thương. Sáng ngày 7 chúng tôi tới một cái lều của một nhà săn bắn, ở phía nam cửa bể Moller. Bấy giờ người nhọc mệt lắm ».

Tin Washington. — Đại-tướng Patrick có nói đại-tướng còn đợi đến ngày mai mới hạ mệnh-lệnh cho thiếu-tá Martin.

Tự do diễn đàn

Hiện tình sự học ở chốn hương-thôn

Nói đến sự học ở chốn hương-thôn ta ngày nay thì chẳng những đã biết rằng đã tiến-hộ được ít nhiều ấy cũng nhờ nhà nước Bảo-hộ hết lòng khai-hóa cho dân, vì dân có học thì dân mới khôn, dân có khôn thì mới chóng được lên cao, đường vẻ-vang tiếng phú-cường. Mấy năm gần đây, quan Thống-sứ là một người giữ trách-nhiệm rất to tát ở xứ Bắc-kỳ ta, phải hết lòng nhiệt-thành mà mở mang sự học cho chốn hương-thôn : nào là mở mang thêm những trường sơ-đẳng cho các làng to mà có đông học-trò, nào là chỉnh đốn lại ngạch lương cho ngạch trợ-giáo thuộc cả vào ngạch lương ở công-quỹ Bắc-kỳ cho dễ đường tuyển bổ và thăng thưởng. Xem như thế thì ngài vẫn sẵn lòng trông nom đến sự học ở chốn thôn-quê lắm. Lại đến cả quan Toàn-quyền là quan làm thủ-hiến cho cả cõi Đông-pháp ngài cũng chú ý mở mang về bậc sơ-học hơn là bậc trung-học và cao-đẳng, vì ngài xem bậc sơ-học ở xứ thuộc-địa nay chưa được mở-mang cho lắm, cứ xem như bài diễn-thuyết của ngài đã đọc trong khi khai hội đồng chính-phủ năm ngoái đã đăng ở các báo thì biết. Vậy sự học của ta ở chốn hương-thôn nay sẽ nhờ được dư ân của các ngài mà mở mang tiến-bộ mãi lên. Nhưng đây ta có biết ham học, có biết tự mình mà học lấy thì mới có ngày kết quả được, chứ cứ chờ đến ngày cưỡng-bách bắt đi học mới đi, thì còn mong mỏi gì nữa. Nhưng ngay nay tuy rằng đâu cũng có trường sơ-đẳng mà số học-trò đến học ở các sơ-đẳng mà số học-trò đến học ở các trường vẫn chưa được đông, mà tuế con nhà quê cũng chưa thấy ham học, cứ xem như thế này thì biết : trong một năm trừ ra các lệ nghỉ chung của nhà trường như nghỉ hè, nghỉ tết, các ngày lễ, còn những thì nghỉ thì nhiều nhất đã đành rồi, còn những ngày đi học thì học trò có đi học được luôn đâu. Như khi gần đến các kỳ nghỉ, chưa có lệnh trên cho nghỉ, học-trò đã lác đác nghỉ trước độ mươi lăm ngày rồi, lại đến sau các kỳ nghỉ ấy, thầy đã khai trường rồi, mà học trò vẫn còn lỗ mỗ chưa đi học. Nào khi mùa gặt, khi mùa cấy, nhiều đứa xin ở nhà đi coi gặt, đi nhổ mạ, còn nhiều cớ không đáng nghỉ cũng xin nghỉ không thể kể hết được. Cái nguyên-nhân của học-trò nhà quê chưa biết ham học mà hay nghỉ thế là tự đâu ? chắc cũng bởi học-trò mà lại cũng tại cha mẹ học-trò nữa. Lạ gì cái tính trẻ con cứ mải chơi, nếu có việc gì để tạ sự xin nghỉ mà đi chơi thì còn gì mà nó chẳng thích. Và lại cha mẹ học-trò vẫn hiểu lầm rằng sự cho con đi học bây giờ ủng như ngày xưa, hơi có việc gì cũng nuông cho con nghỉ, rồi họ lại tưởng rằng nếu nó cứ nghỉ cũng không hại gì, ngu dến bao giờ thì nghỉ, khi đến thầy lại cho học tiếp theo với các bài mà con mình đã học trước nào họ có hiểu nếu nghỉ ngày nào thì thiệt ngày ấy, không bao giờ lại dạy lại bài ở những ngày ấy nữa. Vì ông thầy dạy cứ phải theo chương-trình từng ngày từng tháng một, lỡ dạy bây giờ phải có chuẩn đích, cứ phải tuần tự mà dạy, không có thể liệp đẳng mà dạy cho lấy chóng lấy mau được. Cũng có người mới cho con đi học lại muốn cho con mình chóng hay chóng giỏi hơn người mà cứ thúc giục ông thầy chỉ dạy chăm riêng cho con mình. Nào họ có biết, ông thầy không thể thế được. Ông thầy đã phải xem sức học tất cả học-trò trong trường xem ai có thể theo được vào lớp nào thì cứ theo chương-trình lớp ấy mà dạy, ông thầy

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

không vì sự vì nể ai mà làm khác đi được. Xem những người có con đi học ở nhà quê hãy còn mơ-màng chưa hiểu cái tinh thế sự học bây giờ ra làm sao ! Thậm chí lại có người dương cho con đi học quốc-ngữ ; và chữ tây dở dang lại bắt về cho đi học chữ nho và nói rằng cho con đi học quốc-ngữ và chữ tây mất tốn tiền hơn. Nào có gì mà tốn, chẳng qua cho con đi học ở nhà quê thì chỉ mất tiền mua giấy bút là cùng, nếu cứ như những người cho con đi học ở các trường tỉnh còn phải mua các thứ sách thì để ở nhà quê nhà không ai dám cho con đi học nữa. Một hôm, tôi ngồi tiếp chuyện với mấy ông kỳ-mục trong làng, một ông nọ bảo một ông kia rằng : « Để trẻ con làng ta sau này rồi đốt cả ! » – Ông kia đáp : « khốn nhưng bây giờ khó tìm được ông đồ từ tế lắm, biết làm thế nào ! » Tôi liền nói rằng: Sao các ông không cho chúng nó ra trường công mà học, đã có thầy giáo của Nhà-nước lựa chọn ra mà bổ vẻ, dạy chuyện về đằng tâm-học, thực là một cách học rất hợp dụng với đời, chứ các ông cứ cho trẻ học vỡ lòng bằng chữ nho vừa lâu biết mà không hợp dụng lắm nữa. Các ông nghe tôi nói nhưng ngồi nín lặng không nói gì. Không biết các ông đã hiểu sự học quốc-ngữ bây giờ là một thứ tiếng của « mẹ đẻ », nếu cho trẻ con học vỡ lòng từ lúc còn bé thì vừa chóng biết vừa có ích về sau này không ? Ấy phần nhiều những người có con đi học ở nhà quê hãy còn mơ-màng mà cho con đi học không phải đường, mà những học-trò ở nhà quê cũng chưa biết ham học mà mong cho sự học được chóng tiến bộ thì phải làm thế nào ? Duy chỉ có khi nào chính-phủ cưỡng bách những nhà có con phải cho đi học thì thời được. Là theo như lối của các nước văn-minh bây giờ. Nhưng tưởng cái lệ ấy thi-hành ở xứ ta hoặc chưa đến thời-kỳ chăng ! Nay chỉ nhờ ở các quan sở tại hết lòng mà cổ động việc học cho dân, các ngài nên lấy quyền chính mà nâng hiểu dụ cho dân biết rằng sự học bây giờ có ích lợi cho dân thế nào, và cái cách đi học phải thế nào để cho dân sự ai ai cũng hiểu, rồi về cha bảo con, anh bảo em mà xu hướng về đằng tân học. Và lại các giấy việc quan, các quan nên cho viết bằng chữ quốc-ngữ cả, đừng viết bằng nửa chữ nho nửa chữ nôm của ta trước, để khi sức về các làng ai không biết chữ quốc-ngữ không xem được để biết tức bực mà cho các con đi học chữ quốc-ngữ. Nếu ở nhà cha mẹ đã biết thế cách sự học, ra trường đã có thầy dạy dỗ, thì lo gì mà không bắt được đứa học-trò đi học cho chuyên cần và chóng tấn tới được.

Tôi lấy tài sơ trí thiển, hằng ngày đã chứng nghiệm được sự học ở chốn thôn quê hãy còn nhiều điều ngăn trở như đã nói ở trên, gọi là có mấy hàng bày tỏ ra đây, nhờ quí báo đăng cho, hoặc có cải cách và bổ ích thêm được cho sự học ở chốn thôn quê được chút nào chăng.

Ngọc-nũ, Trần-viết-Báo.

LỜI MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được rõ biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy nếu hết hạn mà không thấy gửi tiền cho thì báo không gửi nữa. Báo này thì tính từ tháng giêng đến tháng mười hai, tháng tư trở đi cho qua.

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ 30 độ
15 giờ 33 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch
Thứ sáu, 16 Mai 1924
S. Honoré

Am-lịch
13 tháng tư, năm Giáp-tí
Ngày Ất mùi
Hành Kim Sao Cương. Trực Mãn
KỴ : Tài chủng. Phục-dược.
NGHỈ : Tế-tự

Giá bạc. Kể từ ngày 15 Mai 1924, giá bạc ở kho Nhà nước định là 0 f. 16

Thị giá quốc-trái — *Ngày 15 Mai 1924* 3 / 52 92. — 3 % Thứ hoãn vốn dân 66 — 4 % 1917 : 56 10. — 4 ½ % 1918 55.40. — 5 % 1915-1916 68.10 — 5 % 1920 82.15 — 6 % 1920 83,50.

Tin tàu. — Tàu *Hanoi* khởi hành ở Haiphong đi Hoong-kong qua Pakhoi, Hoihao, và Kouang-tchéou-wan ngày chủ nhật 18 Mai hồi 15 giờ. Thư tin ở Hà-nội đem xuống Hải-phòng ngày 18 Mai chuyển xe hỏa thứ nhất 6 giờ 20.

Lễ kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc tại Trung-kỳ và Cao-mên. — Quan Toàn-quyền vừa tiếp được điện-tín của các quan Khâm-sứ Trung-kỳ và Cao-mên trình về ngày lễ kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc như sau này :

Tại Trung-kỳ. — Suốt Trung-kỳ đều làm lễ kỷ niệm bà Jeanne d'Arc, nhân dân và các quan chức đều dự lễ cả. Các quan trong Cơ-mật có đến dự cuộc diễn binh và lễ Nhà-thờ tại Huế.

Tại Cao-mên. — Lễ này làm trọng-thể nhất là tại Phnom-Penh, có nhiều trò vui, thiên-hạ đến xem đông lắm.

CÁO BẠCH

Hiệu Bảo-chế MONIÉS nhà ba chuông, có lời để các nhà làm đồ thủy tinh biết rằng nước acide fluorhydrique đã tới nơi.

Phi-tướng Pelletier d'Oisy tại Hanoi. Quan Trung-úy Pelletier d'Oisy đáng lẽ đến sang mai hồi 6 giờ rưỡi khởi hành, nhưng lại hoãn đến thứ bảy, vì hiện còn đang thay cái *moteur* và soát lại các phần máy trong tàu. Trung-úy định bỏ cái phù-phao ở tàu đi mà lấy thêm 6.0 *litres* dầu xăng.

Phi-tướng Pelletier d'Oisy có thuật lại rằng : « Trong cuộc bay từ Paris đến Tunis qua 800 kilomètres trên Địa-trung-hải (Méditerranée) mà tôi không dùng phù-phao, vậy từ Cao-lỉ đến Nhật-bản có 2.0 kilomètres thì không dùng cũng chẳng can chi ». Xem như vậy thì phi-trường là một người rất mạo hiểm.

Ngày 12 Mai, Trung-úy được cái danh-dự quan Giám-quốc Millerand gửi cho một bức điện-tín mừng về cuộc bay phi-trường ấy đã làm về vang cho cả nước Pháp.

Quan Sứ Pila về Bang-kok. — Quan Sứ Pila tại Xiêm đã cùng với M. Damour ra đây độ nọ, khi về đến Saigon thì bị yếu, cho nên bây giờ mới về Bang-kok được. Nguyên quan phó Toàn-quyền có gửi điện tín chúc mừng thì nay các ngài có gửi điện tín đáp lại cám ơn đã được Đông-pháp khoản đãi tử-tế và nói rằng nay khởi hành sang Pnom-penh, đến chủ nhật này xuống tàu ở Kép mà về Bang-kok.

Mandat của Pháp với Đông-pháp gửi lẫn cho nhau. Vừa có chỉ-dụ quan Giám-quốc ngày 26 mars 1924 cho tăng cái số tiền *mandat* bằng bưu phiếu (voie postale) hay bằng điện-báo (voie télégraphique) của nước Pháp và Á-nhĩ-nhiệt (Algérie) gửi sang Đông-pháp và của Đông-pháp gửi sang hai nước ấy lên đến 5.000 *francs* là cùng.

Số tiền tổng cộng của một người ở bên Pháp hay là Algérie gửi sang Đông-pháp cho một người lính trong một ngày thì không được quá 5.000 *francs*. Cái số những chuyển gửi của một người ở Đông-pháp cho một người ở Pháp hay Algérie trong một ngày thì vô hạn.

Cái số tiền tổng cộng giao cho sở Bưu-điện thu trong một chuyến không được quá 5.000 francs và cái số lĩnh hóa giao ngân cũng không được quá 5.000 *francs*.

Hiện ở phủ Toàn-quyền đang làm nghị-định để nay mai thi-hành.

CÁO-BẠCH

Bán 2 cái nhà gạch số 6 và số 8 ở phố Mới (Rue Jean Dupuis), một cái 3 tầng, một cái 2 tầng mà đều có ngõ đàng sau.

Ai muốn mua xin đến hỏi tại nhà số 34 (hàng Nâu) Quai Clémenceau.
3835

Thi bằng cao-đẳng tiểu-học Tây. — Về nữ-ban thì có những cô sau này được vào kỳ vấn-đáp là :

Mlles Agostini (Simone) ; d'Argence (Marguerite) ; Darternac (Germaine) ; Guillot (Renée) ; Martin (Jeanne) ; Nifis (Colette) ; Thomas (Germaine) ; Tassei (Valentine) ; Đoàn-thị-Đan, An-thị-Kỷ, Đỗ thị Sa, Nguyễn-thị-Thi, Trịnh-thục-Oanh.

Kỳ thực-hành đã bắt đầu từ sáng hôm nay, hồi 7 giờ 30.

Nam-ban thì các cậu có tên sau này được vào kỳ vấn-đáp : MM. Sonbrier (Louis), Trịnh-xuân-Ban, Ng-Bạch, Lê-huy-Bính, Thao-Bông, Ng-xuân-Chi, Phan-tất Chung, Phạm-hữu-Chương, Ng-văn-Chương, Ng-khắc-Cống, Tạ-đình-Cung, Ng-hữu-Đại, Bùi-xuân-Giục, Đàm-quang-Hậu, Ngô-văn-Hiền, Trần-mạnh-Hoàn, Trần-quang-Hương, Trần-văn-Hữu, Trần-như-Kha, Trần-văn-Kha, Đào-đình-Khanh, Ng-văn-Khai, Bùi-trọng-Mậu, Bạch-thái-Nam Phạm-gia-Nghi, Đặng-trần-Phiên, Ng-đình-Phú, Ng-đăng-Tám, Ng-tương-Tam, Đoàn-trọng-Thái, Đặm-quang-Trường Phạm gia-Tuân, Bùi-long-Tỷ, Lê-v-Can, Ng-văn-Lô, Ng-duy-Ninh, Cao-ngọc-Quan, Ng-quang-Tạo, Phùng-đình-Tín, Ng-khoái-Hoạn.

Sáng mai hồi 7 giờ rưỡi thì bắt đầu thi vấn đáp tại trường Cao-đẳng.

Ngạch học-chính. — Melle Ng thị-Nga có bằng Sơ-học Pháp-Việt, quyền dạy trường Nữ-học Phú-thọ, nay được bổ trợ giáo phụ tá, lương mỗi tháng 15 đồng.

M. Bùi-văn-Hách, có bằng Sơ-học Pháp-Việt, được bổ trợ giáo phụ tá, lương mỗi tháng 15 đồng.

Melle Phạm thị-Lý, trợ giáo tập sự ở Đáp-cầu, vì sức yếu được phép nghỉ 21 ngày lĩnh cả lương, kể từ ngày 3 Mai 1924.

Lời cám ơn. — Chúng tôi lấy làm trân-trọng cảm tạ các cụ, các ông, các bà có lòng quá thương, thân hành đi đưa đám, gửi thơ chia buồn và cho đồ phúng nội-nhân và thân-mẫu chúng tôi là :

Mme TRẦN-THỊ-TY

hôm mồng mười tư vừa rồi.

Trong khi bối rối, có điều gì sơ suất, xin các cụ, các ông, các bà xá lỗi cho

Quan phụ : Nguyễn-năng-Tĩnh, thư-ký Bưu-xảo
Ai-tử : Nguyễn-năng-Đắc, tham-tá làm-chính tỉnh Biên-hòa, Nguyễn-xuân-Tiến, học-sinh trường Bảo-hộ
Nữ-tử : Nguyễn-thị - Đức, Nguyễn - thị - Hậu,
Hôn-tử : Nguyễn-thị-Trung, Đồng bái tạ

Thuyên chuyển. — M. Trần-đức-Sinh, thư-ký hạng sáu ngạch Công-chính ban hỏa-xa ở Vinh đổi đi sếp ga Lim thay M. Ng-văn-Minh.

M. Ng-văn-Vọng, thư-ký hạng sáu, sếp ga Ban-trang, đổi đi Vinh thay M. Trần-đức-Sinh.

M. Ng-v-Minh, thư-ký hạng năm ở Lim đổi đi sếp ga Ban-trang thay M. Ng-văn-Vọng.

Ngạch thừa-phái. — M. Ng-đạt-Giuật, thừa phái hạng nhất ở Cao-trì (Lạng-sơn), được phép nghỉ 29 ngày về Sơn-tây.

RẠP CHỚP BÓNG PALACE

Chương-trình từ ngày thứ tư 14 đến ngày thứ ba 20 Mai 1924.

ĐẠI HỘI

CHUYỆN JOCELYN

Theo như thiên văn vận hạn bất tử của Lamartine chia làm 7 phần
Do Léon Poirier đặt cảnh

RẠP CHỚP BÓNG PATHÉ

Chương-trình từ thứ sáu 9 đến ngày thứ năm 15 Mai 1924

Có thêm cả Sen của Pháp

TÍCH L'ILE SANH AMOUR

Một tích vaa-chương có bon phần

Nay mai sẽ chiếu tích
L'AFFAIRE DU COURRIER DE LYON
Rất hay rất lạ

Ngạch kiểm-lâm — M Ng-xuân-Khai, khán-lâm hạng nhì ở Việt-trì, được nghỉ 30 ngày, lĩnh cả lương.

Tiến tuất quỹ — Mme Đỗ-thị-Nhiên là vợ góa M. Phạm-kế-Thế tức là Ng-văn-Tư *facteur* thương hạng ngạch Bưu-điện được lĩnh tiền tuất quỹ kể từ ngày 6 août 1923 là hôm sau ngày chồng mất.

Lính cảnh sát mất ba-đo-nết. — Sở cẩm đã làm tờ trình quan Binh về việc bảy người lính khố đỏ ở đội công-binh đêm 13 vừa rồi đến chơi người lính cảnh sát số 87 gác ở đường Huế mà lấy mất cái *ba-do-nết* của người ấy.

Một người bị bắt được đã giải về trại ngay.

Cái nạn hàng ngày. — Ngày 13 vừa rồi có một đứa con trai 10 tuổi tên là Ng-v-Nhân ở đường Pugin'er lúc rẽ qua đường bên nọ sang bên kia bị cái xe độc mã có một người Tây cầm cương đụng ngã sây sát cả mình mẩy. Phải khiêng ngay vào nhà thương.

LỜI RAO CẦN KÍP

Hiệu QUẾ-LÂM tôi trước ở số phố 70, phố Phúc-kiến chuyển nhà 5.0 Quả Thạc Cao, nhân thái gia đình, và có tìm kiếm được bác môn thuốc gia-truyền kinh nghiệm chế thành hoàn tán, đúng rất hiệu nghiệm, đã mấy năm nay được các quí-khách chiếu cố rất nhiều. Nay vì đổi nhà sang số 42, đường phố Phúc-kiến, vậy xin có lời kính trình cho quí khách rõ cho.

Hiệu QUẾ-LÂM
42, Phố Phúc-kiến, Hanoi
Chủ-nhân DƯƠNG-BÁ-THẠC *kính*

BẢN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói. 0p.05
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói. . . . . 0 . 10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-lương) bọc vào hộp kẽm kín, mỗi hộp hai mươi điếu. . . . . 0 . 20
9007

PHÒNG - THẢM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương-thư độ nghị đồng Bắc-đầu bội-tinh. Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said Ai-cập Huế.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt bệ các trứ bệnh lậu bệnh giang mai
Giờ khám bệnh : Buổi sáng : giờ đến 9 giờ chiều 14 — đến 17 —
KHÁM SỊNH : Giờ 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG : Giá 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 53.
GIÂY NÓI SỐ 296
9023

NỮ - HẢI - TẶC
(Trinh-thám tiểu-thuyết)
PHẠM-HUY-CẨM dịch thuật
Xuất bản lần thứ nhất
Có sửa đổi lại nhiều chỗ
Sách dày non 100 trang
Giấy in cực tốt. Sách đóng cực đẹp
Giá mỗi quyển . . . . 0$80
Tiền cước . . . . . 0 . 11
Ai muốn mua buôn, mua lẻ xin gửi giấy cho.
M. BÙI-XUÂN THÀNH
61 - 63 — Rue du Colon — Hanoi

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Ô-tô đụng xe kéo — Sáng thứ ba có mấy người cu-li đem một chiếc ô-tô xuống tàu *Mailhol*, nhưng vì bọ không biết vận máy thì ô-tô tự nhiên chạy về phía bốp phu lít đụng gẫy một cái xe kéo.

Một cái xác ở trong vườn hoa. — Sáng thứ ba người ta thấy ở trong vườn hoa nhà công-ty Lapicque có một cái xác đàn ông là xác Ng-văn-Am 37 tuổi, quán làng Đông-phù, tỉnh Nam-định. Sở Cẩm phái người khám không thấy vết tích gì đã cho đưa vào nhà xác.

HÀ-ĐÔNG

Lễ khánh thành trường học. Đến ngày 16 tháng tư ta này tức là ngày 19 tháng năm tây, làng Tây-tựu phủ Hoài đức sẽ làm lễ khánh-thành trường học Pháp Việt. Lễ ấy sẽ làm long trọng để mừng công cuộc cải-lương hương chính một thể. Hôm ấy có mời các qui-quan Nam-quan trong tỉnh đến chứng kiến.

VIỆT-TRÌ

Sở chưa chết. — Chuyện này bản báo đã nói hôm qua rằng chưa rõ là tự tử hay ngã, người ấy tên là Ng-v-Bá, 30 tuổi, quán tại xóm Tuần, huyện Bạch-hạc, tỉnh Vĩnh-yên, làm cai mỏ ở Tuyên-quang mới vài hôm nay cùng vợ lẽ về thăm bố mẹ đẻ, vì việc gia đình mà anh ta trèo lên cầu nhảy xuống sông Lô tự tử, nhưng số chưa chết, lại có người cứu

NAM-ĐỊNH

Hội bà thánh Jeanne d'Arc. — Hôi kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc năm nay cũng như mọi năm. không có chi là lạ lắm.

Người mình đi xem đông lắm, phần nhiều đã biết được rằng bà Jeanne d'Arc là một vị nữ anh-hùng đệ nhất của nước Pháp cũng như hai bà Trưng của nước Nam ta vậy.

Một cuộc thi nên bỏ. — Trong các cuộc vui về dịp hội hè như hội 14 Juillet, hội đình-chiến, hội Jeanne d'Arc, ta thường nhận ra một vài trò không lịch sự chút nào như thi nhăn mặt, trò liếm chảo.

Trò liếm chảo ở đây bỏ đã lâu, song còn cuộc thi nhăn mặt thì vẫn thường thường có.

Thiết tưởng thi nhăn mặt cũng không có thú vị gì mà lại rất khó coi nữa. Mong rằng các ông Nam ta có chân trong hội-đồng định các cuộc vui trong ngày hội lần sau nên bàn bỏ cái trò đó đi thì hơn.

Đã gian lại ngoan. — Nghe câu chuyện này ai cũng phải lấy làm khinh bỉ cho một ả kia thực đã gian lại ngoan. Số là ả mượn một bộ cánh của em một người chị em bạn đi ăn cưới, tưởng may giả mai giả, ai ngờ sự giả hóa ra sự lừa, nên phải mang nhau ra tòa. Lúc tòa hỏi ả lại điềm nhiên trả lời rằng : « của tôi đem dẫn cưới ». Nhưng lúc tòa hỏi vặn thì mới lộ cái mưu gian, không còn chối cãi sao được nữa. S. lai cảo

(Xem trang thứ ba cột thứ hai)

số 21

BẠCH-TUYẾT LƯU-NGÂN

(Ngoại-tình tiểu-thuyết)

Truyện một cô nữ-sĩ người nước Anh, học rộng tài cao, khinh thân trọng nghĩa, cảm cái ơn tri-kỷ của người yêu, mà chịu đem đa thịt mình ra cho người thích chữ, dầu mần rơi thịt nát cũng chẳng quản gì đến thân. Cái nghĩa-hiệp-cốt của cô, thật ngàn-cổ mỹ nhân chưa ai bì kịp. Chuyện chép rất lạ kỳ, vậy xin dịch ra để cống hiến các bạn độc-giả.

PHẠM-BÙI-CẨM dịch-thuật

Mễ-nhân hồi-hận tỉnh lại chép miệng thở dài mà rằng :

— Tôi nhất sinh làm người, tẩn tiện chắt bóp, ăn nhịn để dành, của cải có đến mấy trăm vạn, mà bây giờ đến nỗi nước này, có bao nhiêu cũng thành ra vô dụng cả.

Nhân lại hồi-hận mà rằng :

— Thôi từ đây là hết kiếp. Tôi bỗi rằng nhất sinh tôi không giữ điều âm-đức, cho nên ngày nay mới đến nỗi này.

Tư-đức nói :

— Buôn bán thì lấy lãi, cái đó cũng là thường, có chi mà gọi là thất đức.

Mễ-nhân nói :

— Không, cái cách làm giàu của Mễ-nhân nay thì khác thiên-hạ nhiều lắm, nữ-sĩ biết đâu được !

Tư-đức vốn biết hầu là người gian trá giảo quyệt xưa nay mình còn lạ gì nữa, cho nên cũng không muốn nói lời. Mễ-nhân thì khi đó biết mình sắp chết cho nên cũng thổ thực hết can trảng :

— Nữ-sĩ ơi ! Tôi nay cũng chẳng giấu nữ-sĩ làm gì nữa. Xin đem hết ruột gan giải tỏ cho nữ-sĩ hay . . . .

Tư-đức nghe hắn kể lại những cái bí-kế của hắn, mà rờn cả người ghê cả tai, vội vàng gạt đi mà rằng :

— Thôi thôi, ông đừng nói nữa, xin ông đừng nói nữa.

Bấy giờ hai người cùng nhìn nhau không ai nói câu gì. Phút chốc Mễ-nhân bỗng trợn mắt lên, lắc lào nhìn trước nhìn sau, như là trông thấy ma quỉ gì đó: Rồi bỗng quát lên mà rằng :

— Đi ngay ! Đi ngay ! Đừng đến gần ta !

Tư-đức giật mình kinh sợ hỏi :

— Ông nói gì thế ?

Mễ-nhân đáp :

— Tôi thấy một người cao lớn, tay cầm quyển sách đứng lù lù ở trước mặt tôi. Tôi nhìn kỹ thì ra hắn là người làm công với tôi trước, sổ 25, hắn chết đã lâu rồi, sao bây giờ lại thấy hiện hình lên đây. Thế nữ-sĩ không nghe thấy hắn nói à ? Hắn bảo tôi kể sao lại phải làm công cho hắn, mà phải lập ước một nghìn năm. Ấy kia kìa ! nữ-sĩ ơi ! nữ-sĩ ơi ! nữ-sĩ trông kìa ! Nó còn gọi một lũ xuống kia. Ấy kìa kìa ! Chúng nó đang ở trên mái nhà nhảy xuống kia !

Miệng thì kêu, tay thì đấm vung lên, dường như tức giận đuổi đánh ai vậy. Tư-đức trông thấy cả sợ, bèn qui xuống bên cạnh, lấy tay đè vào ngực giữ cho nằm yên, nhưng cũng không sao giữ nổi. Dây dụa chán một lúc, kế đó nấc lên mấy tiếng rồi chết. Thế là cái anh Mễ-nhân khôn ngoan lừa lọc giàu có bao nhiêu, đến đấy cũng là hết đời vậy.

Tư-đức than rằng :

— Tư nay không còn đối đời được nữa.

Dật-khắc nói :

— Chị ơi ! Cái ông lão xồm râu kia làm sao mà ông ấy kêu la dữ thế, hở chị ?

— Tư-đức thấy thằng bé nó sợ quá, mặt nom tái mét hẳn đi, bèn vội vàng bế nó chạy sang bên lều hai người thầy-thủ, định bụng nhân thể bảo cho chúng biết rằng Mễ-nhân chết rồi. Trời mưa, trong lều tối sầm, ở ngoài mới vào trông không thấy gì cả. Một lát định thần lại nhìn kỹ mới thấy hai đứa đang ngồi thu lu ôm lấy hũ rượu chúng mới đào đâu được ở trong lều, rượu đã lâu năm lắm. Biết-nhi tay cầm cái vỏ sò, múc vào trong hũ rượu chực uống.

Ước-nãi mắng rằng :

— Bây giờ đến lượt tao chứ, mày cứ nốc mãi, ông lại đập cho một cái bây giờ. Tao bẩm mày nống vừa bây bận rồi, tao mới có sâu.

Biệt-nhi giốc cái vỏ sò lên mà rằng :

— Mày bảo mày đập ai ? Mày uống kém tao ngụm nào.

Tư-đức đang con sợ hãi, phải định thần lại mà rằng :

— Mễ-nhân chết rồi !

Hai đứa say mê đi, mắt rắp ra rắp rình nhìn ra ngoài cửa, Ước-nãi nghe tiếng Tư-đức nói bèn cất cái giọng rượu bè nhè mà rằng :

— Chết rồi ư ? Chết thế nó còn sống không ? Ai chết ! Ai chết thì chết ! Có phải cái con mèo già ấy nó chết thì vứt nó đi. Ta uống một bữa rõ say để chúc thọ cho nó. Đứa nào bảo ông say !

Nói đoạn lại cầm cái vỏ sò múc rượu uống.

Biệt-nhi cũng khật-khưởng mà rằng :

— Ừ ! Bác nói phải lắm, phải lắm ! Chết thì sau khỏi chết. Ta cứ uống cho thật say. Tôi uống ! Bác uống ! Uống tôi uống, ai say ?

Nói đoạn cũng lại múc rượu uống. Tư-đức biết hai đứa ấy nó đã say quá mất rồi, dầu nói gì bây giờ chúng vẫn vô ích, bèn bế Dật-khắc trở về, lấy buồm đắp lên cái tử-thi của Mễ-nhân, nói đối chẳng bé rằng :

— Ông lão ông ấy say rượu đấy, để yên cho ông ấy ngủ.

Bấy giờ nàng bèn bế Dật-khắc ngồi ở một góc lều, bụng nghĩ người chết thì chỉ còn cái xác nằm đấy, có chi mà sợ. Kịp đến tối, Tư-đức đọc kinh cầu nguyện xong rồi ôm Dật-khắc nằm ngủ. Nửa đêm bỗng nghe kêu một tiếng dậy giới. Nàng giật mình tỉnh dậy, lắng tai nghe thì ra hai con mamen đang gào đang hát, trước còn nghe tiếng gần gần, sau rồi nghe tiếng gần gần, sau rồi nghe văng-vẳng xa xa mãi ngoài bãi bể. Một lát lại thấy tiếng hai đứa chửi rủa nhau, rồi đấm đấm nghe không thấy gì nữa. Nàng lại ngủ thiếp đi.

CHƯƠNG THỨ XI

Trời vừa tang tảng, Tư-đức đã sực thức dậy, khẽ khẽ lừa cho Dật-khắc nằm ngủ yên, đoạn rồi trở dậy chạy đến chỗ lều hai người thầy-thủ ở, thì chẳng thấy ai cả. Nhìn quanh nhìn quẩn, bỗng thấy cách đó chừng mười bước có hai cái vỏ sò rơi trên mặt đất, nhặt lấy ngửi xem thì còn thấy sực những mùi rượu, đoán chắc là hai đứa ban đêm say rượu đánh rơi ra đó, nhưng chẳng hay bây giờ chúng đi đâu ? Trông ra đằng xa xa, thấy là cờ con phất phơ ở trên ngành đá, bụng nghĩ hoặc giả hai đứa đem nhau ra chỗ đó ngồi chơi chăng, nàng bèn trông theo vết chân đi tìm, lên mãi trên ngành đá cũng chẳng thấy gì cả. Mới chán nghĩ nghỉ, cúi đầu nhìn xuống bãi bể, bỗng giật mình kinh-ngạc, kêu thét lên một tiếng thật to. Thì ra hai đứa ôm nhau nằm cùng queo ở bãi bể, nước nông trông rõ ràng hai bác làng say. Nhưng chẳng hay làm sao chồng cái đến nỗi thế, thì điều đó không thể đoán ra được.

(Còn nữa)

Cải-chính

Tiểu-thuyết « Bạch-thuyết Lưu-ngân » kỳ số 19, ra ngày thứ hai 5 Mai 1924, thợ xếp chữ xếp lầm mấy chỗ, vậy nay cải-chính lại cho đúng.

Cột thứ 2 dòng thứ 2, câu đó cải chính như sau này : « Lại nghĩ mình với Mễ-nhân, hai người cùng mắc nạn ở đây... »

Cột thứ 3, dòng thứ 3, « ông Mễ-nhân ơi » mất một chữ « ông ».

Cột thứ 4 dòng thứ 14, « đứa nào dám chực thích chữ vào lưng tao » mất chữ « tao » và lầm ra « đứa nào... »

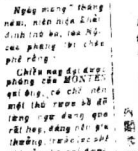
Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự-nhiên ta ra đây, chư không như có mấy thứ thuốc về những bình la, làm trong người có thể tin được.

Xin xem tiếp về sau kẻo mất lời !!!

Ngày mồng 7 tháng năm, niên niên Giáp-dần thứ ba, tòa Ngự-các phòng thị chầu phê rằng :

Chiếu nay đại-thần phòng cấm MONTES, qui đáng, có chế nên một thứ rượu bổ để tăng ngự dùng qua rất hay, đáng nên ưa thưởng, truyền sắc sai thị gửi cho qui đường phòng chế-tạo để ta thưởng-giá.

Kính thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn: từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Vậy, giá bán lại đắt quá, mà sự-thật có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bài này.

LAI-CHÂU

Tiễn biệt. — Hôm thứ ba 6 Mai vừa rồi, ông Phán Khánh ở tòa sứ Lai-châu được đổi về Vĩnh-yên để xuống thuyền xuôi. Các anh em ở tòa cùng thân bằng cố hữu đi tiễn đông đúc vui vẻ. Khi thuyền vừa quay mũi thì nghe tiếng pháo nổ luôn thanh.

Ông Khánh ở Lai-châu đã hơn hai năm là một người rất hòa nhã dương dân, cho nên lúc đổi đi, anh em ai cũng có lòng mến tiếc. Vậy có mấy lời chúc ông thượng lộ vinh an.

C. lai cảo.

HONGAY

Của ăn chẳng có, có của đỡ đi! — Hôm 12 Mai này, tôi đi cho Hongay hẳn cũng được trông thấy một việc đáng nên bất bình là có một người lính đoan đi khắp cả chợ thấy hàng muối nhỏ nào cũng đổ bừa cả ra chợ, vừa đổ vừa chửi mắng om xòm rằng sao lại dám nói dối.

Thấy vậy ai cũng phải lấy làm lạ làm tiếc, muối ăn ở một của qui mà người ấy sao lại nỡ đổ đi như thế. Có hỏi ra mới biết đoan chỉ vì những người hàng ấy sai hẹn với người ấy cái số khẩn thẩm chi đó, nên mới bị thiệt hại như thế. Ôi! phí của mà tàn nhẫn thay!

Tr. lai cảo.

BẮC-NINH

Khánh-thành việc cất một chúng sinh. — Thập phương quyên trợ, phương danh xin kê liệt như sau này :

Bổ sắp Tam-Niên-thắng 1 p; các chánh phó tổng Đỗ xá 1 p; các cụ Đỗ-xá 2 p.80 ; bà Công bà Thân Tiên-an 1 p.50 ; quan viên Đại tráng Sen, Quý, Lộc, Mưu, Thảo 0 p.60 ; ông kỳ năm tức Trần-v-Hiến, khoa bạc 3 p ; bà nhiêu Mão Tiên-an 0p.50 ; cụ tư Mật lại cúng 0 p.50 ; cụ Cân 0 p.50 ; bác Ấp 0 p.50 ; bà đội Chinh, Đỗ-xá 0 p.50 ; bà kỳ Bài lại cúng 0 p.50 ; bà chủ café Chapé on 1 p ; quan viên Đại-tráng 0 p.80 ; ông Hàn-Đức 0 p.50 ; bà thông Qui Ninh-xá 1 p ; ông phán Thâu nhà Đoan 1 p ; các cụ vãi Vân-hợp 1 p ; ông năm Hoạch 0 p.50 ; các cụ làng Đạo-ngạn 0 p.60 ; Hoàng-công-Lư 0 p.50 ; các cụ vãi Đăng-quyết 0 p.40 ; đội lệ Bùi-đức-Đản 1 p ; ông quản khố-xanh Bắc-ninh 1 p ; nguyễn nghị-viên Vũ-duy-Trinh lại cúng 2 p ; Ng-văn-Hanh Đại-tráng 0 p.30 ; bà Ngân Niêm-xá 0 p.30 ; các cụ Nghiêm-xá, Quế-dương 1 p ; các ông Đồng, Canh, Nhâm, Thìn Đại-tráng 1 p.30 ; các cụ vãi Nghĩa-chỉ 0 p.83 ; cô cai Ông Tứ-sơn 0 p.50 ; bà hai Chân Tiên-an lại cúng 0 p.50 ; 6 bà Hoàn tỉnh 1 p ; 8 người Tiên-an 1 p.10 ; bà hai Đức 0 p.30 ; bà chưởng Doãn Lê-thị-Tân Niêm-thắng 0 p.40 ; Ngô-thị-Cúc Tiên-an 1 p ; Dương-thị-Cửa, Thị-Thuả, Nêm, Tiên 0 p.3 ; các cụ bà Cửa hậu 0 p.50 ; các cụ vãi Yên-xá 0 p.60 ; bà bà phố Niêm-thắng 0 p.30 ; các ông kỳ cựu Đại-tráng 0 p.30 ; Ng-thi-Đam Chợ lớn 0p.50 ; Bùi-đức-Kỳ Tiên-an 0 p.50 ; Ng-thi-Thuần, Ng-thị-Thuần 0 p.20 ; Nhân hữu tập bình Ng-v-Tuất 0 p.30 ; Nội-duệ-Bao, Hoàng-trọng-Tương 0 p.50 ; Hoàng-trọng-Mão 0 p.50 ; Ng-viết-Bằm 0 p.50 ; Ng-công-Nội 2 p ; Ng-xuân-Cả 1 p ; Ng-v-Chuyền lại cúng 1 p ; Ng-văn-Liêu 0 p. 50 ; Ng-thị-Thành 1 p ; Nguyễn-văn-Giêm 0 p.50 ; Ng-đức-An 0 p 5 ; Ng-đăng-Phụng 0 p.50 ; Ng-t.i Diêm Đình cả 0 p.40 ; bà tài Knit Tiên-an 1 p.

Hội-đồng tổ-chức lại cảo

TUYÊN-QUANG

Tác dạ tha hương. — Đất tỉnh Tuyên, ai có duyên thì gặp, kẻ tha hương này giảm năm về trước đã có đến tỉnh này, lúc ấy cửa nhà còn thưa thớt, mà ngày nay trông đã khác xưa nhiều, tám giờ tối tàu đến bến, lúc mất trong lên mấy dãy phố, điện giảm ngọn đèn dất như cái rừng hoa mai mới nở, khiến cho tấc-đa kẻ tha hương cũng khuây khỏa đỡ nỗi đôi chút.

Tỉnh Tuyên này tiến-bộ đã là bậc nhất nhì ở miền thượng du các người công-sự ở các sở công tư cũng có lổ chức được một nhà Câu-lạc-bộ (Cercle) để đi lại tiêu-khiển trong lúc nhàn rỗi. Duy có đường giao-thông chưa được thật tiện, đường ô-tô đi Phúthọ độ này cũng nghỉ, đường tàu thủy hay cạn chỉ 2, 3 hôm không tiếp được tớ báo, thì lại buồn lắm.

Bao giờ có ô-tô, bao giờ tiếp luôn được báo hàng ngày, bỏ lòng ao ước bấy chầy mới cam.

Cũng là dị đoan — Ở tỉnh này ít lâu nay lại có một giống lừa người rất nguy hiểm, không phải kẻ đi lừa bằng bùa mê thuốc mán, không phải bằng lời nói, họ lại lợi dụng cái quỷ-thuật mà cổ-hoặc bọn phụ-nữ. Đi đến đâu cũng thấy nói có ông thầy xem bói hay, ngồi đồng thật, làm thuốc về bùa giỏi, người ta thì nhau mà tin theo.

Ôi đồng cốt phù phép cũng là dị đoan, mà con tin nhảm nhăm.

Sầu Nhân lưu cảo.

VIỆC KINH-ĐÔ

Tình khứ lưu. — Quan chánh-Công-sứ Thừa-thiên là M. Cottez đến cuối tuần tháng năm về Pháp hưu-trí, nên trước khi ngài khởi trình, các viên chức tòa sứ ấy có bày cuộc tiễn hành tại rạp hát Nam-thinh khi 8 giờ tối ngày 9 Mai 1924 để tỏ tình quyến luyến của kẻ ở người đi và để ghi nhớ làm một sự kỷ-niệm tình-thầy trò rất nên quan-thiết.

Tại tầng trên rạp hát ấy trần thiết các vị tri tân chủ cực kỳ trang hoàng cùng trương đăng kết thể rất huy hoàng trăng lệ. Tầng dưới có bày cuộc hát và phường nhạc tây. Đúng 8 giờ quan chánh Công-sứ Cottez cùng phu-nhân, quan phó Công-sứ, quan Chưởng-thâu, quan Đốc-công Thừa-thiên đến nơi thì phường nhạc đánh khúc quốc-ca, các viên-chức tòa thuộc tiếp ngài vào trước ngồi chánh-vị rồi tiếp đến cụ lớn Văn-minh Tôn-thất-đại-nhơn, quan phủ Thừa phủ Doãn, các quan phủ, huyện, các ông phán tòa Khâm-sứ và các ông Bang-trưởng. Khi phân vị tân chủ ngồi xong thì ông Trần-quang-Khải là phán-sự tòa ấy đọc một bài chúc tụng, lời lẽ rất ưu tồn trân trọng, để tỏ tình quyến luyến của viên chức trong tòa đối với quan chánh Công-sứ Cottez, lại kể những cái đức chánh thanh liêm của ngài từ khi ngài trọng nhậm chức Công-sứ tỉnh Thừa-thiên đến nay đã biết bao là điều hay sự tốt. Đoạn rồi ngài đọc một bài đáp từ, tỏ ý cảm tạ lòng quyến luyến của liệu hữu tòa tỉnhsở và ngài cũng rất lấy làm đẹp lòng trông thấy anh em đều là bậc tuấn tú chẳng khác nào cụm đào lý chốn công môn ngày xưa, ngài lại tỏ lòng quyến luyến của ngài cùng sự kỷ niệm đối với kẻ môn-hạ, khi nào cũng vẫn tràn trọng và thân mật cả. Đáp từ xong cùng nhau nâng chén rượu lý hội uống những ngập ngừng, rượu tuy cạn mà giọt châu khôn cạn. Đoạn rồi diễn tuồng hát mới của các ông trong tòa đặt ra và tự hát lấy tấn tuồng ấy, có một đoạn rất nên thần tình là khi diễn ra những kẻ phụ lão ái-mộ ông quan về tri sự. Lúc bấy giờ chính là khi điểm xuất cái tình thân của cuộc lễ thì xui cho tình khứ lưu lại nặng nề thêm. Một cuộc tiễn hành long trọng như cuộc này thật cũng đã hiếm có; vì quan Công-sứ Cottez trong lúc hành chánh đối với kẻ môn ha cũng dân tình dễ có cái nhân chánh hay, cho nên ngày nay mới có một cuộc tiễn hành như thế vậy.

Ai tín. — Ông Nguyễn-văn-Tường, phán-sự tòa Công-sứ tỉnh Thừa-thiên là thế hôm 3 Mai, bởi mắc bệnh chống nước ở dinh Koutu-a là nơi ông tòng sự khi mới thi đỗ. Ngày 5 Mai đã cất đám khi năm giờ rưỡi chiều tại nơi ngụ xã chợ Phú-cam và an táng ở gần chùa Ba-đôn làng Ngã-tây huyện Hương-thủy. Khi cất đám thì có quan Phó-sứ Thừa-thiên, quan giám-binh đồn khố xanh Thừa-thiên, quan Phủ thừa và các ông thuộc viên ở phủ Thừa-thiên, các ông phán-sự ký-lục tòa Khâm-sứ, công-sứ, các tòa Hội-lý và các tòa sở khác, có linh tập linh cảnh sát cũng đi đưa lên đến huyệt. Trước khi hạ huyệt thì ông Nguyễn-đình-Chi-n phán-sự sung Hữu-tá bồi trưởng cọc một bài điếu-văn thay mặt cho cả liêu-hữu trong hội.

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Lời chúc quan Công-sứ về hưu.

Bản báo tiếp được bài sau này :

Dân Hoằng-hột chúng tôi, đất ở chung, ruộng cày chung, dân đông, trẻ con nhiều, cho nên việc sinh lý và việc giáo-dục rất là cần lắm. Năm kia, quan chánh Công-sứ Lesterlin cũng quan bản tỉnh, nhân đi quan-sát hạt ba, qua làng chúng tôi mà hiểu thị những đường lợi lợi : 1- Lập trường học để dạy con trẻ ; 2 đặt nghĩa-thương để giúp người nghèo ;

(Xem trang thứ 10).

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ năm 15 Mai 1924

QUAN-ÂM THỊ-KÍNH

Chồng ngờ thật tiết đã cam.
Kiếp ta đành chịu tiếng oan với đời

Mời các ngài đến nghe hát.

(Toàn giọng hát chèo)

Tối thứ sáu 16 Mai 1924

Diễn hai tích :

Tích thứ nhất :

KHỐI TÌNH

(Hát cheo)

Tích thứ hai

THUYẾT-ĐƯỜNG ĐỈNH-SƠN HẠ SƠN

HỘI-ĐỒNG-ICH
đang giải-tán

Lời bá-cáo cần kíp

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích :

Đến ngày 31 tháng 7 tây năm 1924 này, thời sẽ kết sổ, thôi sự nhận các sổ của các ông bà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích.

Vậy ông bà nào có sổ gửi tiền mà chưa giao cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở số 3 phố Jauréguiberry, Hanoi, thời xin giao ngay cho ông ấy trước ngày 31 Juillet 1924, quá ngày ấy, người có tiền gửi sẽ mất quyền đòi hỏi về số tiền mình gửi.

Giải-Tán-Viên
P. Pan. E. CHATAIGNEAU.
Y. M. Gamma.

3864.

祥和裕
YU-WO-TSEONG
VENTE EN GROS
65, Rue des Cantonnais, 65
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 268

Bản-hiệu có bán buôn các thứ vải nhiều, hàng nhiều lắm, đồng thật tốt, giá thật rẻ.

Có bán cả hàng to (bán-kỷ) như thơ, nuyên, lĩnh, lạo, hàng, quế nên nói về hàng Saigon như lĩnh, thơ, nên nói.

Nay mới có đi các nơi lấy thêm, mượn đem về nói mấy rộng khổ. Những hàng này bán buôn tùng tấm, cho không bán lẻ và không có mẫu gửi đi các tỉnh, vì hàng con nguyên không thể cắt được.

Quí-khách ở gần nên đến bản-hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thơ về bản-hiệu nói rõ muốn mua bao nhiêu tiền.

Kính-bạch
YU-WO-TSEONG

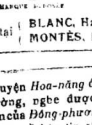
2019

MỘT LỜI KHUYÊN BẢO RẤT TỐT

Nếu thấy ai mắc phải bệnh ruồi, bệnh ban thì nên mua ngay lọ thuốc : ANTISEPTIQUE D'ABYSSINIE EXIBARD là thuốc bài thuốc rất thần nhiệm, thuốc trong là đỏ khi cũng nhẹ dùng được cho mọi lứa tuổi. Thuốc này đã trong được thưởng xảo Đấu hàng danh dự vàng và bạc. Thuốc này các lương-y ai cũng lấy làm kiêu-ngạo. Mỗi năm chỉ được độ bằng nước nước khắp hoàn.

Đã một trang mới có đủ, khắc trên mỗi mảnh kim khí mà đốt, có tên và khai thuốc, thì lấy tức đó ngay. Chỉ các mà xem, sẽ thấy kiểu-mẫu là thường. Hỏi thuốc quốn Abyssinie Exibard (CIGARETTES D'ABYSSINIE EXIBARD) cũng kiểu-nghiêm lắm.

Trên rai bằng quốn chung quanh, hãy thuốc có in dấu-hiệu sau này mới là thực hiệu :

Gửi bán tại : BLANC, Hanoi
MONTÈS, Hanoi

SÁCH MỚI IN

BỘ TỪ-HÂN CỬ YẾU

Nửa chữ nôm, nửa chữ quốc-ngữ

Giá bán : 0$60

Có đủ các lối đơn từ giấy má làm việc quan, hơn một trăm thể. Quyển *Một tấm lòng*, có đủ các lối văn thơ, giá bán 0$25. Báo tại các nhà in, hiệu sách Hanoi và hiệu Mỹ-ký, số 24, phố Cửa-đông Nam-định, mua nhiều có trừ hoa-hồng, xin viết giấy về nhà xuất-bản.

M. ĐOÀN-NHƯ-KHUÊ
Số 48, phố hàng Cót, Hanoi

HIỆU
MINH-DƯỠNG
MAI-CHÍNH TỔNG-CỤC
của Đông pháp Viễn-thảo công-ty
BUÔN VÀ BÁN LẺ
CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ BI-ĐÀ
Giáo phố hàng Gai số 63

AI MUỐN CÓ NƯỚC XUỐI VICHY NGAY Ở TRONG NHÀ

Ai cũng biết rằng nước xuối Vichy có những tính chất gì, và nước ấy dùng được những việc gì, đau vì, đau thân cùng vô số bệnh khác nữa, dùng nước ấy công-hiệu lắm.

Nhưng đến tận sở mà phục-thuốc thì tốn kém lắm, vì vậy hiệu bào chế Montès, NHÀ BA CHUÔNG có buôn thứ muối Sels Vichy có thứ chai lớn, có thứ chai nhỏ, chỉ bỏ mấy thìa con muối ấy vào một lít nước đun rồi thì có nước Vichy mà dùng, chẳng tốn kém là bao.

Nên đến hiệu bào chế NHÀ BA CHUÔNG, mà mua muối Sels Vichy.

Vô-tuyến-điện Hongkong

Bản-hiệu vừa tiếp được vô-tuyến-điện Hongkong rằng chè Đầu-xuân hạng cực tốt đã mừng tám thời đến Hongkong, vậy thời độ 11 thời đến Hanoi.

Xin mời Quí-khách lưu tâm chiếu-cố cho.

Vạn tạ
SINH-THÁI
31, Phố hàng Ngang, 31
HANOI

2107

Số 84

Ngủ mỹ Tái-sinh-duyên

NGUYỄN-BỖ-KỤC dịch thuật

Nói xong, liền kể rõ dầu đuôi việc hôn-nhân của nàng *Nguyệt anh*, vân vân. Lời *Tiễn-lâm* cung, cũng đúng như lời bẩm của quan huyện *Tiền-đường* khi trước. *Đông-phương-bạch* nói :

— *Hoa* công-tử muốn cùng em gái nhà-ngươi kết-thân, tưởng cũng vinh-hạnh cho nhà-ngươi lắm vậy. Cớ sao nhà-ngươi lại gả cho *Phùng-húc*? Nay *Phùng-húc* vì việc gian-dâm mà giết chết người, ta đã thẩm định đến sau lẫn nay thì đem xử-quyết. Vậy em gái nhà-ngươi tất phải lấy người khác, chi-bằng bản-chức đứng làm mối cho em gái nhà-ngươi được đẹp duyên với *Hoa* công-tử, từ đây hai nhà cùng nhau chí *Tân* tơ *Tần*. Một là bỏ được cái ấn ăn trộm này ; hai là châu s nhviên không đến nỗi bị cách ; ba là *Hoa* tướng-công cũng vì tình con dâu mà cất-nhắc cho nhà-ngươi được làm nên quan, nở-nang mày mặt, vinh-diệu tổ-tôn, há chẳng hay lắm ru!

Tiễn-lâm nghe nói, ngẫn người không biết trả lời thế nào. Hồi lâu mới lại bẩm rằng :

— Nhà chúng tôi hiện đã nhàn sinh-lễ của nhà họ *Phùng*, phàm nhân-dân trong hạt *Hàng-châu*, ai cũng đều b ết. Huống-chi còn có quan Hàn-lâm họ *Chu* đứng làm mối, chẳng lẽ có một con gái, lại dám nhận trá của cả hai họ. Việc này không thể làm được, xin đại-nhân soi-xét.

Đông-phương-bạch tức-thì hầm hầm nổi giận, đập bàn mà quát mắng rằng :

— Quân này ngu thật, không còn biết gì! Chẳng lẽ bản-chức đây đứng làm mối, lại không hẳng một vị Hàn-lâm hay sao!

Nói xong, truyền cho tơ-tảo giải *Tiễn-lâm* xuống mà bắt phải làm giấy xin thuận cho *Hoa* công-tử được chọn ngày làm lễ kết hôn. *Tiễn-lâm* bẩm rằng :

— Dám bẩm đại-nhân! Xin đại-nhân cho cuang tôi được về bàn với thân-mẫu, rồi sau sẽ tái bẩm!

Đông-phương-bạch nói :

— Đàn bà có Tam-tòng : « *Tại gia tòng phụ, xuất-giá tòng-phu, phu-tử tòng-tử* » nghĩa là khi ở nhà theo cha ; khi lấy chồng theo chồng ; khi chồng chết rồi thì theo con. Nay nhân-người đã tạ-thế rồi, nhà-ngươi có quyền tự-chủ.

Tiễn-lâm vừa toan trả lời thì bỗng nghe có trống tan hầu, *Đông-phương-bạch* đã đứng dậy lại vào nhà trong. Thừa-sai-nhân giải *Tiễn-lâm* ra ngoài cửa dinh và bảo rằng :

— Đô-đường đại-nhân đã truyền bảo như vậy thì *Tiễn* tiên-sinh nên mau mau làm giấy đi, tôi chúng tôi sẽ tha cho mà về.

Lại nói chuyện *Tôn* tri-huyện bấy giờ đang ngồi ở nhà trong, ngẫm nghĩ buồn-rầu, bỗng thấy người nhà truyền đệ một đạo công-văn vào mà bẩm rằng :

— Dám bẩm lão-gia! quan Đô-đường quở-trách viên hình-phòng thư-lại thừa-hành về việc *Phùng-húc*, có đánh mất 30 cân. Lại thẩm tội *Phùng-húc* định đến sau thu này thì xử-quyết. Hiện có công-văn phát về, xin để trình để lão-gia xem xét.

Tôn tri-huyện giật mình kinh sợ, mở xem công-văn, rồi nói :

— Thế này thì còn nói chi nữa! Tương-xót thay cho một người danh sĩ ở *Hàng-châu*, vô-tội mà bị oan-uổng. Hiện đã tuần định đến sau thu này thì đem xử-quyết, nỗi oan dầu muốn kêu trời còn xa!

Nói xong, truyền đưa *Phùng-húc* vào nhà giam và gọi tên hình-phòng thư lại vào để hỏi chuyện. Tên hình-phòng thư-lại trông thấy *Tôn* tri-huyện, hai hàng nước mắt chảy xuống dòng dòng, rồi nói :

— Dám bẩm lão-gia! Quan Đô-đường đã trách-phạt chúng tôi 30 côn, lại truyền lão-gia phải tức khắc theo ý mà làm tờ bẩm. Nếu lão-gia không tuân lệnh thì tất bị tham cách vậy.

Tôn tri-huyện hỏi rằng :

Khâu cung *Tiễn-lâm* thế nào?

Tên thư-lại nói :

Khâu cung *Tiễn-lâm* vẫn dùng như trước. Quan Đô-đường truyền tha *Tiễn-lâm* mà cưỡng-bách bắt phải làm giấy xin thuận gả em gái cho *Hoa* công-tử.

Tôn tri-huyện nghe nói, nổi giận mà rằng :

— Quả-nhiên là đem việc nhân-mệnh mà vu oan giá họa cho người ta, để chiếm lấy nàng *Nguyệt-anh* làm vợ. Trách phạt nhà-ngươi 30 côn, thật chẳng khác nào như trách phạt bản-chức này vậy. Bây giờ lại bảo bản-chức làm tờ bẩm, bản-chức không làm, thử xem ra thế nào! Ta đây dẫu sao cũng là một vị mệnh-quan của triều-đình, ăn lương vua, hưởng lộc nước, cũng nên vì dân giải tỏ oan-tình. Những việc man-muội đến như thế, nhẫm mắt mà làm sao được! Đành rằng cách quan thì cách, chứ ta đây quyết không chịu làm !

Lại nói chuyện *Hoa-năng* đến dinh quan Đô-đường, nghe được những lời thẩm-phán của *Đông-phương-bạch*, vội vàng chạy về báo tin cho *Hoa-văn-phương*.

Hoa-văn-phương mừa tay hoa chân, mừng-rỡ không biết đường nào, liền thưởng cho *Hoa-năng* một lạng bạc. *Ngụy lâm-xuyên* cũng vội-vàng chắp tay vái *Hoa-văn-phương* mà thưa rằng :

— Tôi xin chúc mừng công-tử! Lại muốn vay công-tử mấy lạng bạc để về chi-dụng việc nhà.

Hoa văn-phương tức khắc gọi *Hoa-hữu-linh* lấy 50 lạng bạc trao cho *Ngụy lâm-xuyên* và bảo rằng :

— Đại-huynh chưa nên về nhà vội, kẻo *Tôn* tri-huyện lại cho người đến bắt chăng! Âu là để tôi bảo *Hoa-hữu-linh* đem sang.

Ngụy-lâm-xuyên nói :

— Đa-tạ công-tử! Nếu vậy còn gì hay bằng!

Hoa-văn-phương sai *Hoa hữu-linh* đi. Lại nói chuyện người nhà *Phùng-húc* nghe được tin đích-thực, vội về báo với *Lâm* phu-nhân. *Lâm* phu-nhân nghe nói, giật mình kinh sợ, ngã lăn xuống đất mà năm chết ngất đi. Cả nhà xúm lại cứu chữa, kẻ khóc người gọi, rối-rít trong nửa ngày trời, bấy giờ phu nhân mới dần-dần hồi tỉnh.

Khi phu-nhân đã hồi tỉnh rồi, lại nức-nở khóc mà than rằng :

— *Phùng-húc* con ơi! Từ khi con còn bé dại, ta vẫn một lòng yêu qui con như viên ngọc trên tay. Trong 16 năm trời nay, tay ta không hề động mạnh đến con một cái, ai ngờ ngày nay mắc mưu đứa gian-xảo, để đến nỗi bị tra-tấn, đau đớn thân con. *Phùng-húc* con ơi! Lòng mẹ nay chua-xót muôn vàn, không thể nói sao cho xiết!

Lâm phu-nhân cứ vật mình lăn khóc suốt ngày, đã mấy lần chết đi sống lại. Lại nói chuyện *Tiễn-lâm* được tha về đến nhà, *Mã* phu-nhân trông thấy, mừng-rỡ xiết bao. Nàng *Nguyệt-anh* ở nơ hậu-lâu, nghe nói thân-huynh đã được về, cũng vội-vàng chạy vào để thăm hỏi.

Mã phu-nhân hỏi chàng *Tiễn-lâm* rằng :

— Mừng nay con đã về nhà, nhưng còn em rể con bây giờ đã được tha về chưa?

Tiễn-lâm thấy thân-mẫu hỏi đến chàng *Phùng-húc*, lại động lòng thương-xót hai hàng nước mắt, chảy xuống dòng dòng.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

3 dựng đình chợ sự bán buôn ; 4 làm nhà đỗ cho tiện người sinh dục ; 5 đưa chăm giống để có ít lợi ; 6 giếng phải xây cho hợp vệ-sinh, cho đến cả đường sá cầu cống và việc quan hôn tang chế lễ đều theo như chính sách cải lương mà sửa đổi lại.

Khi ấy, chúng tôi vâng lời, làm trong mấy tháng, mọi sự đều xong. Ngày lễ khánh-thành, lại mong ơn ngài cùng quan tỉnh có quang cố đến, ngài lại ân cần hiểu bảo để gìn giữ công việc về lâu. Dân chúng tôi đội ơn ceo-trọng của ngài, chỉ mong rằng : ngài trọng lý ở tỉnh Thanh được lâu, để cho dân còn được nhờ nhiều điều ích lợi. Nay nghe rằng : ngài về nghỉ, chúng tôi xin đến bái tạ để tiễn chân ngài và dâng lời khánh thọ. Dù sau khi ngài đi xe ngài xa cách, bể chúng tôi trông thấy cái chính tích của ngài lưu lại đó vẫn cứ còn ghi nhớ cái ơn của quan Công-sứ Lesterlin là ngài có lòng vị dân.

Hoàng-nghĩa, Bột-hưng kính chúc

Việc thiếu két ở sở xe-lửa. — Sáng hôm mồng 10 Mai sở xe-lửa khám sổ sách tiền nong ở phòng nhận hàng đi chúng « Messagerie de grande vitesse » thì thấy sổ sách sai cả mà tiền caisse thiếu mất hai trăm đồng, hỏi đến người chargé là M. Ngô-tiến-Trạc thủ-kỳ hạng sáu thì đã trốn đâu mất từ đêm hôm trước, đến lúc khám lại về ngày hôm trước thì lại thấy thiếu mất 400p. thì sở xe-lửa đã đưa M. Ng-hữu-Văn cũng thư ký hạng sáu ra tòa để hậu chất.

QUẢNG-BÌNH

Lễ kỷ-niệm bà Trinh-Đức. Lễ kỷ-niệm bà Trinh Đức (Jeanne d'Arc) năm nay, cử-hành cũng theo như thường-trình năm ngoái.

Tối hôm 10 Mai rước đèn, sáng hôm 11 Mai duyệt binh và các trò chơi vật như leo cột, chạy đua, thi xe đạp v.v. Suốt đêm ngày hai hôm ấy, trong thành ngoài phố đều trương-đăng huyền-kỳ cả.

Lại một cái nạn lao-động nữa. — Hôm 11 Mai, hồi 1 giờ, ở làng Thuận-lý có một người phu đàn-bà 19 tuổi gánh nước thuê bị té xuống giếng mà chết đuối!

Nguyên cái giếng nầy không xây miệng mà người đến bà nầy muốn cho nhanh việc, không chịu múc từng gàu một, lại thả cả cái thùng thiếc xuống giếng, làm như thế thì một gánh nước chỉ múc hai lần là xong, tuy rằng tiện thật, song rất là nguy-hiểm.

Người phu-đàn bà nầy quán làng Phú-ninh.

CỬA RÀO

Cọp bắt người. Tối hôm 7 Mai, một người trùm xóm làng Ban-chan đi chúng hộ cho một người cũng ở xóm ấy, khi cúng xong rồi thì quá nửa đêm, nhà chủ dọn xôi thịt cho người ấy ăn, ăn xong rồi cầm một đoạn nến thắp lên, để đi ngoài, khi người ấy đi đến ngõ ở một cái cây to, thì con cọp nhảy lên bắt người ấy, người ấy kêu lên người trong làng đổ ra xua đuổi mãi, thì con cọp ấy bỏ mồi, chạy thẳng vào rừng, còn người trùm ấy thì sung to lên bằng con bò, không biết có khỏi cái chết không!

Tô-Cây lai-cảo.

TOURANE

Lễ kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc. — Suốt ngày 11 Mai, trời nắng tạnh, các cuộc lễ nghi đều được hoàn toàn rất là vui vẻ.

Các công sở cùng các thương gia đều treo cờ, nhiều nơi lại có trương đăng kết thể, nhất là ở trong giáo-đường.

7 giờ : Duyệt-binh trước tòa Đốc-lý, và làm lễ gắn bắc đẳng bội tinh cho bi. Chevallie.

8 giờ : Lễ cầu kinh tại giáo-đường, người đến dự lễ đông lắm.

Từ 9 rưỡi đến 11 giờ : Mở cuộc các trò chơi vật trước tòa Đốc-lý.

16 giờ : Đua xe đạp, khởi hành trước chợ Hàu, chạy lên đường Huế, bờ vòng quanh Chợ-công, theo đường bờ biển lộn về trước tòa Đốc-lý. Có một chiếc ô-tô chạy theo sau đoàn xe đạp.

16 giờ rưỡi : Đua chạy chân, trên bãi cỏ gần đồn tây, một vòng xa 100 mètres, một vòng xa 1000 mètres

17 giờ : Mở cuộc đá bóng, cũng trên bãi cỏ ấy, một bên binh khố xanh đá thi với hội sport touranais

13 giờ : Tại nhà xéc, các quí quan uống rượu, có đánh nhạc.

QUẢNG-CHÂU-LOAN

Hội Việt-Nam Ái-hữu. — Hội Việt-Nam ái-hữu có nhờ bản-báo đăng tờ đạt sau này :

Kính trình đồng-bang,

Chúng tôi xin kính trình các ngài từ-thiện tổ-quốc hoặc hứa quyên hoặc đã quyên giúp cho hội Việt-Nam ái-hữu chúng tôi trong cuộc xây móng đắp nền nên nhà Việt-Nam hội-quán ở nơi đất khách này biết cho rằng : chúng tôi sắp sửa khởi công làm, vậy xin gửi ngân-phiếu giấy thép Đông-pháp (Mandat postal indochinois) sang và xin gửi cho : Monsieur le Président de l'Association Amicale des Annamites à Kouang-Tchéou-Wan, Fort-Bayard thì chúng tôi xin đội ơn lắm lắm.

Hội-đồng trị-sự V.N.A H. lai cảo.

BÌNH LIỆT KHÍ

Cách trị lành mạnh bằng thuốc hườn
GINAT và **SYNOUSINE**
Thứ thuốc nào cũng có
HÀNG CHÁNH ở Paris, rue de Grenelle, 46

Hémostyl Roussel

Những buổi giời mới nóng bức này, người ta hay sinh ra bệnh xấu máu, cùng nhiều chứng ở dấy mà ra nữa.

Thuốc Hémostyl Roussel có máu ngựa tươi, lấy trong lúc ngựa đương sức mạnh khỏe.

Mỗi ngày uống một ống thuốc với một cốc nước, thực là một vị thuốc bổ rất khỏe. Những người phải đau nặng mới khỏi, uống thuốc này tốt lắm.

Bán ở :

Nhà Ba-Chuông

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Nhà bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ nhật, chớ nên nào cũng sẽ sắm tứ thời giờ sáng.

BẢN ĐỒ VÀNG BẠC

LỢI-THÁI 利

110, Rue des Changeurs, 110

HANOI

Bản-hiệu chuyên nghề ngót 20 năm, buôn bán thực thà, được nhiều quí-khách chiếm-cố, hàng ngày vẫn gửi vàng và đồ vàng đi bán các tỉnh trong cõi Đông-pháp và Cao-miên Laos.

Quí khách quen hay lạ, hễ gửi Commande mà có đặt ít tiền trước thì bản-hiệu cũng chiếu theo thời giá mà gửi đồ đến tận nơi. 2055

CACHETS
du Dr Faivre

Thứ thuốc này để trong ống, giữ được lâu không hỏng, các nhà dùng trí-não nhiều, mà phải bệnh đau gân cốt nên dùng.

Đàn bà đau gân cốt cũng nên dùng.

Thuốc này có tiếng đã lâu.

Trị bệnh đau gân, nhức đầu, đau xương rất tốt.

Uống luôn mấy ngày, mỗi ngày 2 hay 3 viên.

Bán tại :

Nhà Ba-Chuông

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Pilules Dehaut

Ở xứ này người ta hay táo lắm, mà táo thì hay sinh ra bệnh ; như nhức đầu, đầy hụng, ăn không ngon miệng và có khi lại sinh ra sốt nữa.

Buổi sáng nên uống một viên thuốc này, thực là một thứ thuốc nhuận-tràng rất tốt.

Bán ở :

Nhà Ba-Chuông

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, Hanoi

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH NHẬT, BỆNH SỐT RÉT DÙNG THUỐC NÀO CŨNG CÓ
HÃY DÙNG THỨC
QUINOFORME
Bouteille, Boîte-Tube
Gửi mẫu tại viện cả các thứ thuốc LACROIX 19-21, Rue Philippe de Girard — PARIS

QUINQUINA CUSSAC
BỔ SỨC — KHỎE NGƯỜI

Chế bằng rượu vang tốt. Rượu ấy làm cho ngon cơm, và cái vị nó rất ngon.

Rượu ấy khỏe và bổ làm cho người mới đau khỏi được phục-sức, trị được bệnh huyết-suy, bệnh sốt-rét cùng bệnh mệt nhọc.

Ai muốn giữ gìn sức-khỏe nên dùng rượu này.

Hiệu GUIONEAUD FRÈRES

HANOI — HAIPHONG

Đáng làm đại biểu bán rượu ấy cho khắp cả hạt Đông-pháp

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ-dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy bệnh gan yếu, bệnh ghíp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán : 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

Ba vị thuốc hay
Nhất kiến hiệu
LÂU NAY ĐÃ NHIỀU NGƯỜI TÍN DỤNG

1) Bạch Đới Hoàn, bạch đới là bệnh nhất phiền cho đàn bà tiền tiện hoặc trắng như nước gạo ; hoặc đỏ ; hoặc xanh ; ngăn chở đường sinh-giường bạch đới thường lưu nhân sắc nên nếu lâu không chữa chuyển nhập xương cốt điên cuồng chuyện khác nên đã mắc bệnh hãy nên đến lấy thuốc tại bản-hiệu vị này được tiếng lâu nay bệnh nặng cùng chóng khỏi bệnh thường chỉ hai chai là tiệt.

2) Thuốc ho, thứ thuốc này nam nữ hàn nhiệt điều hợp dạng, ho nặng đến đâu, uống giá nửa chai nhẹ ngay lập tức.

3) Hoa liễu giải độc hoàn, thuốc này các vị thiếu niên nhiều người đặc dụng, vì nó chẳng những là trị bệnh lậu, còn có thể giải độc chứng khác nữa.

Trong hiệu lúc nào cũng có thầy thuốc, nếu hỏi điều gì xin trả lời ngay.

TIỀU-HẠNH-LÂM

165, Phố hàng Bạc, Hanoi 2108

Hỡi các ông mắc phải bệnh lậu (lâu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TÔ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Đáp-cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tinh đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gửi lại. Cả cước độ hơn một đồng một lọ 2087

KIM-CƯƠNG XIÊM

Bản-hiệu mới về một lô KIM-CƯƠNG XIÊM để làm mặt-nhẫn và hoa-tai, thật-sáng và nhánh lắm chẳng kém gì kim-cương tây. Quí-khách nên đến chọn mau kẻo hết mất cơ-hội, vì thứ này càng hiếm, không thường có, đem đi làm quà mấy đám cưới thì rất qui, thật là sang trọng.

Kỳ tàu này mới sang

Laine complets et pardessus, imperméable cùng các thứ hàng của Tây-Nam rất mới. Giá bán phải chăng.

Xin hỏi : **Hiệu NAM-THỊNH**

Soieries — 6 Rue des Cantonnais — Hanoi 2015

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酷補

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*

Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lit

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每晨午各服一杯飯前飲效神

Bán tại : Hiệu Bào-chế **J. BLANC**

31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

2099

NƯỚC HOA THƠM

CÔ BA

PACHOD Frères à Oullins LYON

Hiện **LY-SENG-BAO**, số 42, phố hàng Bồ, Hanoi, có đủ các hạng kính : cận-thị, viễn-thị, xem sách, kính già, đủ các số tuổi đều có giòng sẵn cả. Và có riêng một thứ viễn cận châm, để thử số kính thực là tiện để các ngài đến thử khỏi mất thì-giờ. Lại có cả các hạng kính mùi để dùng về mùa nắng, đủ các kiểu.

Tiến-bộ chi nhỡn-kính gia

Kính-cáo. 2052

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

PAO-VA 寶華 行利門商運行利阿象寶

Chúng tôi kính-trình các quý-khách biết rằng nay nhân dịp tết Tây, tôi Ta sắp đến nơi chúng tôi mới tiếp được ở Hong-kong (Hương-cảng) Canton (Quảng-châu), Shang-hai (Thượng-hải), Pékin (Bắc-kinh) vân vân, sang nhiều đồ hạng, vàng, ngọc, ngà, xà, cốt để bán vào hai dịp ấy.

Các thứ đồ bán Tết này thì thật là tinh xảo, thửa đã lâu lắm nay mới đến nơi, song chúng tôi lại định giá rất rẻ cốt để chiếu khách.

Xin các qui-khách có lòng chiếu cố thì mau đến bản hiệu mà mua kẻo hàng hết thì mất một dịp đặc biệt đi.

Kẻ mua, người xem, đêm ngày đến bản hiệu cũng xin nhất thuật cần-cáo

HIỆU PAO-VA, Bijoutier

Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC

MỘT CÁI CỦA LỚN

Muốn như vậy, nên mua lấy hai vé

FONCIÈRE 1909 và COMMUNALE 1912

Lúc mua phải nộp 20 quan, còn thì nộp làm 20 tháng, mỗi tháng 30 quan. Ngay lúc nộp tiền lần đầu, liền được hai vé ấy, rồi mình cứ quyện sẻ-hữu, nếu vé trúng số, được lấy cả tiền. Như vậy vừa được dự các cuộc rút số, mà mình chỉ chịu bằng tiền-lời đối chút, là được quyền sở-hữu hai cái vé rất quý có sinh lợi-tức.

Vé FONCIÈRES 1909 mỗi năm dự 12 cuộc rút số, tháng nào cũng có ngày 5 thì rút số.

Vé COMMUNALES 1912 mỗi năm dự 12 cuộc rút số, tháng nào cũng có ngày 15 thì rút số.

Cứ hai thứ vé mỗi tháng số :

2 lô	100.000 quan
2 lô	10.000 quan
22 lô	1.000 quan
160 lô	500 quan

Mỗi năm có 24 lần rút số, có thấy hơn ba triệu quan.

Mua các vé ấy, thực là đặt lời rất tốt, mà tháng nào mong ra lợi được hai 10 nhiều.

Muốn dự các cuộc sổ số ấy, nên tới 20 quen đến nhà :

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE (France)

R. C. 6576

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn